

Kirjanpitotehtävä

Oheisena on kuvitteellisen henkivakuutusyhtiön ja vahinkovakuutusyhtiön taseet sekä yksinkertaistettu tuloslaskelmakaava. Henkivakuutusyhtiö on vahinkovakuutusyhtiön kokonaan omistama tytäryritys. Vahinkovakuutusyhtiön osakkeet on noteerattu arvopaperipörssissä.

Molemmat vakuutusyhtiöt ovat siirtyneet solvenssi II sääntelyn piiriin ja harkitsevat hakemuksen jättämistä valvovalle viranomaiselle siitä, että kirjanpidollisen vastuuvelan laskuperusteina käytettäisiin SII mukaisia vastuita, kun kyse on taseeseen merkitsemisestä. Toistaiseksi kirjanpidollisen vastuuvelan merkitsemisessä tilinpäätökseen noudatetaan kansallisia hankintameno perustuvia säännöksiä.

Henkivakuutusyhtiö saa toimilupansa perusteella myöntää sekä laskuperustekorkoisia että sijoitussidonnaisia vakuutuksia.

Ohjeita tilinpäätösten laatimisesta

Kaikki laskelmien perusteella johdetut luvut tulee kirjauksia tehtäessä pyöristää lähimpään kokonaislukuun.

Kirjaukset tulee mieluiten tehdä tiliristikoille. Avaa tarpeellinen määrä tilejä. Vastausten tulee olla selkeitä. Jokainen vienti tulee numeroida ja viennille tulee antaa vientiselite, kuten esimerkiksi per "sijoitussidonnaisten vakuutusten vastuuvelan muutos", an "sij. sid. vastuuvelka".

Yhteisöverokanta on 20%.

Oheisena on kopioitu valikoituja osia osakeyhtiölaista ja vakuutusyhtiölaista. Vastauksissa voidaan tarvittaessa viitata sovellettaviin säännöksiin. Nämä jaetut lainkohdat eivät ole olennaisia kirjausten tekemiselle. Niiden tarkoitus on tukea vastausten perustelemista.

Vastaukset tuloslaskelman ja taseiden osalta tulisi mielellään sisällyttää oheistettuihin tase- ja tuloslaskelmakaavoihin.

Henkivakuutusyhtiön tapahtumat (20 p)

Ensimmäisenä päivänä tammikuuta vakuutusyhtiö myöntää kertamaksuisen sijoitussidonnaisen säästövakuutuksen määrältään 2000 yksikköä. Vakuutus erääntyy viiden vuoden kuluttua. Vakuutuksen vakuutusmaksuun verrannollinen kuormitus (ns. kappakuormitus) on kaksi prosenttia ja rahastoon verrannollinen kuormitus (ns. gammakuormitus) on myös kaksi prosenttia. Rahastokuormitus lasketaan tilikauden viimeisen päivän vastuuvelalle. Myyntiprovisio maksetaan seitsemän prosenttia ensimmäisen vuoden maksuista. Provisio maksetaan samanaikaisesti kun vakuutusmaksu saadaan, eli tehtävän kannalta yksinkertaistavana oletuksena on että myönnettäessä.

Sijoitussidonnaisten vakuutusten katteena olevat sijoitukset sijoitettiin rahasto-osuuksiin ja ne tuottivat viisi prosenttia kuluneen tilikauden aikana.

Vakuutusyhtiö saa provisiota 10 myymistään sijoitusrahasto-osuuksista rahastoyhtiöltä.

Muun kuin sijoitussidonnaisen vakuutuskannan laskuperustekorko on 4,5 prosenttia.

Vakuutusyhtiön muuhun kuin sijoitussidonnaiseen vakuutuskantaan tehdään vuoden viimeisenä päivän osittainen takaisinosto määrältään 1500. Takaisinosto kohdistuu vakuutuksiin joihin ei enää makseta uusi maksuja. Vakuutusyhtiö myy osakkeita 1000 yksikön edestä rahoittaakseen takaisinoston. Osakkeiden hankintameno on 700.

Tilinpäätöksen laatimisen yhteydessä huomattiin, että osakkeista yhteisarvoltaan (hankintameno) 800 oli tyttären sen tavanomaisen sijoitustoiminnan puitteissa hankkimia emoyrityksen osakkeita. Ne on kirjattu varoiksi ryhmään muut sijoitukset (sivuhuomio: ne eivät ole sijoitussidonnaisten vakuutusten katteena). Onko tämä mielestäsi oikea menettely? Onko mitään erityisiä seikkoja, mitkä tulisi huomioida hankittaessa omia tai emoyrityksen osakkeita? Perustele vastauksesi.

Liitteenä on vakuutusyhtiölain 8 luvun 1-3 §, 16 ja 18 luvun sekä osakeyhtiölain 8 ja 15 luvun säännökset.

Emoyhtiö haluaa siirtää kaikki mahdolliset jakokelpoiset varat emoyritykseen. Mitkä olisivat tytäryrityksen voitonjakokelpoiset varat, mikäli on osoitettu, että Solvenssi II mukaiset vakavaraisuusvaatimukset täyttyisivät?

Vahinkovakuutusyhtiön tapahtumat (20p)

Vahinkovakuutusyhtiölle suoritetaan vuoden ensimmäisenä päivän lakisääteiseen tapaturmavakuutukseen liittyviä vakuutusmaksuja 1500. Kyse on vuosivakuutuksesta. Yritys soveltaa pro rata temporis menetelmää tuoton kirjaamiseksi.

Vakuutusyhtiö sijoittaa saamistaan vakuutusmaksuista 1000 osakkeisiin ja 300 talletuksiin. Yhtiö ostaa lisäksi osakkeisiin liittyvän myyntioption, joka oikeuttaa myymään osakkeet hintaan 900. Option toteutuspäivä on seuraavan tilikauden aikana. Optiosta maksetaan 50.

Jälleenvakuuttaja suorittaa osuutensa 800 edellisellä tilikaudella tapahtuneesta vahingosta. Suoritus pankkitilille. Suorituksesta 700 on korvausta vahingosta ja 100 vahingonselvittelykuluja.

Yhtiölle tulee ilmoitus suuresta ulkomailla sattuneesta vahingosta. Alustavan arvion mukaan vahingon määrä sijoittuu haarukkaan 500-650 yksikköä. Korvausselvittelykuluja voidaan arvioida koituvan 50-100 yksikköä riippuen siitä kuinka kauan joudutaan käymään oikeutta.

Aikaisempina vuosina tapahtuneita vahinkoja korvataan 1100

Pankkitilille maksetaan osinkoja 150

Tilinpäätöstä laadittaessa huomattiin, että osakekurssit olivat laskeneet siten, että tilikauden aikana hankittujen osakkeiden markkina-arvo on 800 ja aiemmin hankittujen osakkeiden markkina-arvo 1800. Aiemmin hankittujen johdannaissopimusten käypä arvo tilinpäätöshetkellä on 95. Kiinteistöjen käyväksi arvoksi arvioitiin 2000.

Yhtiön liikekulut tilikaudella olivat 400

Laadi tilinpäätös edellä kuvatuilla tiedoilla.

Esimiesi kertoo sinulle, että yhtiön hallitus on asettanut tavoitteeksi, että vahinkovakuutustoiminnan oman pääoman tuoton olisi oltava vähintään 15 prosenttia (kirjanpidon perusteella).

Hänen ja samalla sinun jatko yhtiöiden palveluksessa on kiinni ensinnäkin siitä, että suoritat tämän tentin hyväksytysti. Toiseksi siitä, että tuottotavoite saavutetaan sekä tänä että ensi vuonna, ja että yhtiö pystyy maksamaan osinkoa vähintään 10 prosenttia tulevina vuosina. Kaikki tilinpäätöksen laadinnassa sallitut lailliset keinot järjestellä tulosta voidaan käyttää. Vakuutusriskin vakavaraisuusvaatimus on 300. Hän kysyy sinulta mitä tuo tasoitusmäärä on kirjanpidolliselta luonteeltaan. Auttaisiko se, että vakuutuskanta siirrettäisiin toiseen valtioon, missä kirjanpidollista tasoitusmääräjärjestelmää ei ole.

Konsernitilinpäätös (10 p)

Kun olet laatinut henkivakuutusyhtiön ja vahinkovakuutusyhtiön tilinpäätökset, selitä miten konsernitase muodostuu ja osoita laskelmilla ja muilla tarpeellisilla selvityksillä mitkä erät oikaistaan.

Mitkä ovat konsernin emoyrityksen kannalta voitonjakokelpoiset varat?

Vastausohje: Konsernitilinpäätöstä ei ole tarpeen laatia, vaan kyse on konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteiden selostamisesta.

TULOSLASKELMA

Vahinkovakuutus - vakuutustekninen laskelma

Vakuutusmaksutuotot		
Vakuutusmaksutulo		
VMV muutos		
Korvauskulut		
Maksetut korvaukset		
KV muutos		
Liikekulut		
Tasoisumäärän muutos		
Vakuutustekninen kate		

Henkivakuutus - vakuutustekninen laskelma

Vakuutusmaksutulo		
Vakuutusmaksutulo		
Sijoitustoiminnan tuotot		
Sijoitustoiminnan realisoimattomat tuotot		
Muut vakuutustekniset tuotot		
Korvauskulut		
Maksetut korvaukset		
KV muutos		
VMV muutos		
Liikekulut		
Sijoitustoiminnan kulut		
Sijoitustoiminnan realisoimattomat arvonnaskut		
Vakuutustekninen kate		

Muu kuin vakuutustekninen laskelma

Vahinkovakuutuksen kate		
Henkivakuutuksen kate		
Sijoitustoiminnan tuotot vahinkovakuutuksessa		
Sijoitustoiminnan realisoimattomat tuotot		
Sijoitustoiminnan kulut vahinkovakuutuksessa		
Sijoitustoiminnan realisoimattomat arvonnaskut		
Tuloverot varsinaisesta toiminnasta		
tilikauden ja aikaisempien tilikausien verot		
laskennalliset verot		

VASTAAVAA

Aineettomat hyödykkeet

Kehittämismenot		500.00	
Muut pitkävaikuttavat menot			
Ennakkomaksut	0.00		500.00

Sijoitukset

Kiinteistösijoitukset

Kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet		1 000.00	
Lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä	0.00	0.00	1 000.00

Sijoitukset saman konsernin yrityksissä

ja omistusyhteisyrityksissä

Osakkeet ja osuudet saman konsernin yrityksissä		2 000.00	
Lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä			
Osakkeet ja osuudet osakkuusyrityksissä			
Osakkeet ja osuudet omistusyhteisyrityksissä	0.00		2 000.00

Muut sijoitukset

Osakkeet ja osuudet		2 000.00	
Joukkovelkakirjat		1 700.00	
Kiinnelainasaamiset			
Muut lainasaamiset			
Talletukset		200.00	
Muut sijoitukset	0.00		3 900.00
Jälleenvakuutustallettasaamiset	0.00		6 900.00

Saamiset

Ensivakuutustoiminnasta

Vakuutuksenottajilta		100.00	
Vakuutusedustajilta	0.00		100.00

Jälleenvakuutustoiminnasta

Muut saamiset	0.00		1 000.00
---------------	------	--	----------

Muu omaisuus

Aineelliset hyödykkeet

Koneet ja kalusto		500.00	
Muut aineelliset hyödykkeet			
Ennakkomaksut	0.00		500.00

Rahat ja pankkisaamiset

Muu omaisuus	0.00		1 500.00
--------------	------	--	----------

Siirtosaamiset

Korot ja vuokrat

Muut siirtosaamiset	0.00		0.00
	0.00		10 000.00

VASTATTAVAA

Oma pääoma						
Osakepääoma				3 000.00		
Ylikurssirahasto						
Arvonkorotusrahasto						
Muut rahastot						
Vararahasto				1 000.00		
Edellisten tilikausien voitto				0.00	4 000.00	
Tilikauden voitto	0.00					
Tilinpäätössierrojen kertymä						
Poistoero						
Vapaaehtoiset varaukset	0.00				0.00	
Vakuutustekninen vastuuvelka						
Vakuutusmaksuvastuu				1 000.00		
Jälleenvakuuttajien osuus	0.00				1 000.00	
Korvausvastuu				2 000.00		
Jälleenvakuuttajien osuus	0.00				3 000.00	
Tasotusmäärä	0.00			2 000.00	6 000.00	
Velat						
Ensivakuutustoiminnasta						
Jälleenvakuutustoiminnasta						
Muut velat	0.00				0.00	
Siirtovelat						
	0.00				10 000.00	
	0.00					
	0.00					
	0				0.00	

0.00	0.00	0.00	3 000.00	10 000.00	10 000.00
0.00	0.00		6 000.00	0.00	
0.00	0.00		9 000.00	10 000.00	

VASTAAVAA

Aineettomat hyödykkeet

Kehittämismenot		200.00
Muut pitkävaikuttavat menot		
Ennakkomaksut	0.00	200.00

Sijoitukset

Kiinteistösijoitukset

Kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet		1 000.00
Lainasaamiset saman		
konsernin yrityksiltä	0.00	0.00
		1 000.00

Sijoitukset saman konsernin yrityksissä

ja omistusyhteisyrityksissä

Osakkeet ja osuudet saman konsernin yrityksissä		0.00
Lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä		
Osakkeet ja osuudet osakkuusyrityksissä		
Osakkeet ja osuudet omistusyhteisyrityksissä	0.00	0.00

Muut sijoitukset

Osakkeet ja osuudet		4 000.00
Joukkovelkakirjat		3 800.00
Kiinnelainasaamiset		
Muut lainasaamiset		
Talletukset		500.00
Muut sijoitukset	0.00	8 300.00

Jälleenvakuutustalletesamiset

0.00

9 300.00

Sijoitussidonnaisten vakuutusten katteena olevat sijoitukset

2 000.00

Saamiset

Ensivakuutustoiminnasta

Vakuutuksenottajilta		500.00
Vakuutusedustajilta	0.00	500.00
		0.00

Jälleenvakuutustoiminnasta

Muut saamiset

0.00

500.00

Muu omaisuus

Aineelliset hyödykkeet

Koneet ja kalusto		0.00
Muut aineelliset hyödykkeet		
Ennakkomaksut	0.00	0.00
		1 000.00

Rahat ja pankkisaamiset

Muu omaisuus

0.00

1 000.00

Siirtosaamiset

Korot ja vuokrat

Muut siirtosaamiset

0.00

0.00

0.00

13 000.00

Oma pääoma

2 000.00

2000/01/01

1 000,00

0.00

3 000.00

0.00

3 000.00

3 000.00

5 000.00

5 000.00

8 000.00

2 000,00

0.00

13 000.00

0.00

8 000,00

11 000,00

13 000.00

0.00	0.00
------	------

5 000.00

2 000.00

0.00	0.00
------	------

13 000.00

13 000.00